

INDLEVELSE SKABER UDVIKLING

SMV BAROMETRET 2018

WWW.BDO.DK/SMVBAROMETRET

VELKOMMEN TIL SMV BAROMETRET 2018

I 2018 udkommer SMV Barometret for syvende år i træk. Analysen er et væsentligt bidrag til samfundsdebatten om, hvilken tilstand de mindre og mellemstore virksomheder befinder sig i. Vi tager temperaturen på viljen og muligheden for vækst, ligesom virksomhedernes faktuelle betingelser belyses.

SMV Barometret er bygget på omfattende data fra BDO's kunder, og de kvantitative data er hentet fra 27.000 regnskaber samt spørgeskemabesvarelser fra SMV'erne i dansk erhvervsliv. Dermed giver SMV Barometret et af de mest aktuelle, detaljerede og velunderbyggede indblik i, hvordan SMV'erne i det danske samfund har det netop nu.

I år har vi valgt også at ændre lidt i spørgerammen, blandt andet har vi spurgt ind til virksomhedernes oplevelse af arbejdet med EU-Persondataforordningen, som netop er rullet ud her i maj, vi har haft ønske om at vide mere om SMV'ernes holdning til truslen i forbindelse med cybercrime, vi har spørgsmål til samfundsansvar, og så har vi spurgt mere ind til alternative finansieringskilder.

VI RÅDGIVER RYGRADEN I DET DANSKE ERHVERVSLIV

BDO's engagement og indsigt i de mindre og mellemstore virksomheders udfordringer går dybt. Med Barometer-analysen har vi skabt indsigt i de udfordringer og muligheder, der arbejdes med ude i virksomhederne. Vi benytter blandt andet denne viden, når vi rådgiver SMV'erne, som vi respektfuldt betegner som rygraden i dansk erhvervsliv.

Vores faglighed spænder bredt, og som landets fjerdestørste rådgivnings- og revisionsvirksomhed er vi i BDO såvel den nærværende revisor, der er tæt på i dagligdagen, som den internationale rådgivningsvirksomhed med det globale udsyn.

Landets mange mindre og mellemstore virksomheder får som oftest ikke så meget taletid i medierne, men den danske økonomi afhænger dog i høj grad af SMV'ernes evne og mulighed for at vokse. Derfor ønsker vi løbende at skabe debat om vilkårene for dansk erhvervsliv, og her har vi særligt fokus på at tale SMV'ernes sag. SMV Barometret er en af vejene til at udvide debat og bevidsthed om disse virksomheder.

TAK FOR DE MANGE BIDRAG

Vi skylder alle vores kunder, der i april måned brugte tid på at besvare spørgeskemaet, en stor tak. Uden input fra jer var det ikke muligt at udarbejde SMV Barometret 2018.

Venlig hilsen

BDO

Stig Holst Hartwig

Administrerende direktør

INDHOLDSFORTEGNELSE

4	Sammenfatning
8	Forventninger
10	Finansiering
16	Medarbejdere
22	Digitalisering
26	Livet som selvstændig

”

Virksomhederne tror på yderligere fremgang i 2018. Næsten en fjerdedel forventer således at øge deres omsætning i år med over 10 %, hvilket i betragtning af den lave inflation er en imponerende ambition.

**SE MERE OG KONTAKT OS FOR
YDERLIGERE VIDEN**

www.bdo.dk/smvbarometret

SAMMENFATNING

SÆRDELES POSITIVE TAKTER I ÅRETS ANALYSE AF SMV'ERNE

De mindre og mellemstore virksomheder har det godt. Måske bedre end nogensinde. De tjener gode penge og er optimistiske, når det gælder fremtiden. De føler et stort samfundsansvar i forhold til at hjælpe ikke bare unge mennesker, men også flygtninge / indvandrere med jobs. Endelig mangler de ikke finansiering, og de vil i øvrigt rigtigt gerne vækste via fusioner eller opkøb.

ØKONOMI: OVERSKUDET ER VOKSET MED Knap 16 %

De mindre og mellemstore virksomheder har i de seneste to år løftet deres omsætning med 11,5 %. Via en dygtig styring af økonomien er det også lykkedes dem at konvertere en større andel af omsætningen til overskud. Virksomhedernes overskud er nemlig i samme periode vokset med flotte 15,8 % (procentvis fremgang fra 2015 til 2017).

FORVENTNINGER

Virksomhederne tror på yderligere fremgang i 2018. Næsten en fjerdedel forventer således at øge deres omsætning i år med over 10 %, hvilket i betragtning af den lave inflation er en imponerende ambition.

FINANSIERING

Mindre end hver femte virksomhed har søgt om lån i de seneste 12 måneder og kun 15,5 % har et helt aktuelt lånebehov. Blandt dem, der har søgt om lån, er der en markant stigning blandt dem, der har oplevet det som nemmere at låne, men en lige så markant stigning blandt dem, der har oplevet det som sværere.

MEDARBEJDERE: REKRUTTERING ER TUNGT

SMV'ernes udgifter til løn steg fra 2016 til 2017 med 5,2 %, hvilket ikke er foruroligende, da det formentlig snarere skyldes ansættelse af flere medarbejdere end store lønstigninger.

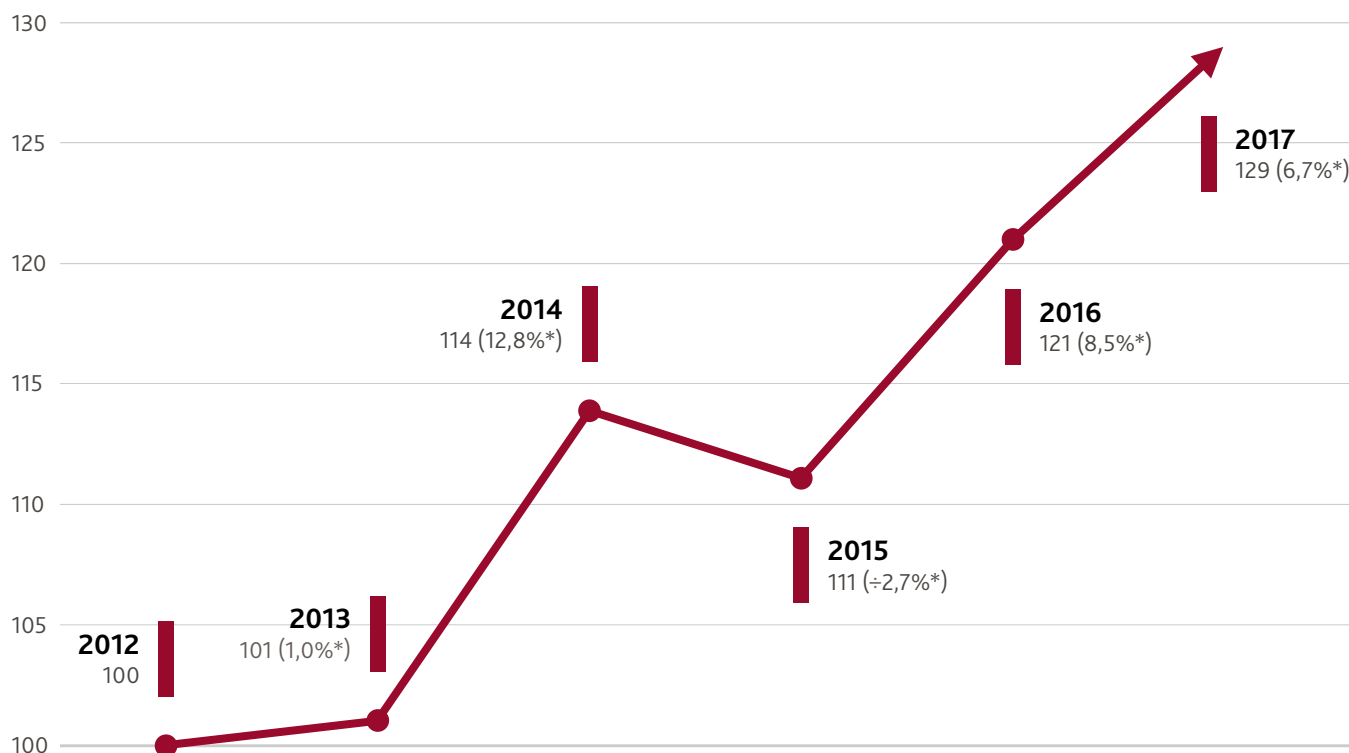
Der er kun 2,5 % af virksomhederne, som synes, at det er blevet lettere at rekruttere lokal og kompetent arbejdskraft. Til gengæld er andelen af virksomheder, som oplever det som sværere, ikke vokset. Som sidste år ligger tallet omkring 25 %. Når virksomhederne skal udpege deres største udfordringer, peger markant flere dog netop på medarbejderrekrutteringen som en af de tungeste.

SAMFUNDSANSVAR: ANSVARSFØLELSEN VOKSER MED VIRKSOMHEDENS STØRRELSE

Næsten halvdelen af de mindre og mellemstore virksomheder er enige i, at de har et samfundsansvar, når det gælder ansættelse af unge uden praktikplads. Når det gælder ansættelse af flygtninge / indvandrere, er det en fjerdedel. Ikke overraskende vokser følelsen af et samfundsansvar med virksomhedernes størrelse.

Udvikling i overskud

Indextal

* Årlig procentvis fremgang i overskuddene

OVERSKUD OG OMSÆTNING

PÆN STIGNING I VIRKSOMHEDERNES OMSÆTNING I 2017

De mindre og mellemstore virksomheders omsætning voksede i 2017 gennemsnitligt med 5,6 %, hvilket er på niveau med 2016, hvor det tilsvarende tal var 5,5 %. Det lyder måske ikke af meget, men i et land, hvor inflationen i 2017 lå omkring 1 %, er det faktisk rigtig godt.

DE SENESTE TO ÅR HAR VÆRET RIGTIG GODE

Hvis tallene fra de seneste to år sammenholdes med de to foregående år, sættes tingene rigtig i relief. Tilbage i 2014 måtte de mindre og mellemstore virksomheder faktisk konstatere en egentlig nedgang i omsætningen på knap 2 % sammenlignet med 2013, mens de i 2015 kun kunne fremvise en fremgang i omsætningen på knap 1 % sammenlignet med 2014.

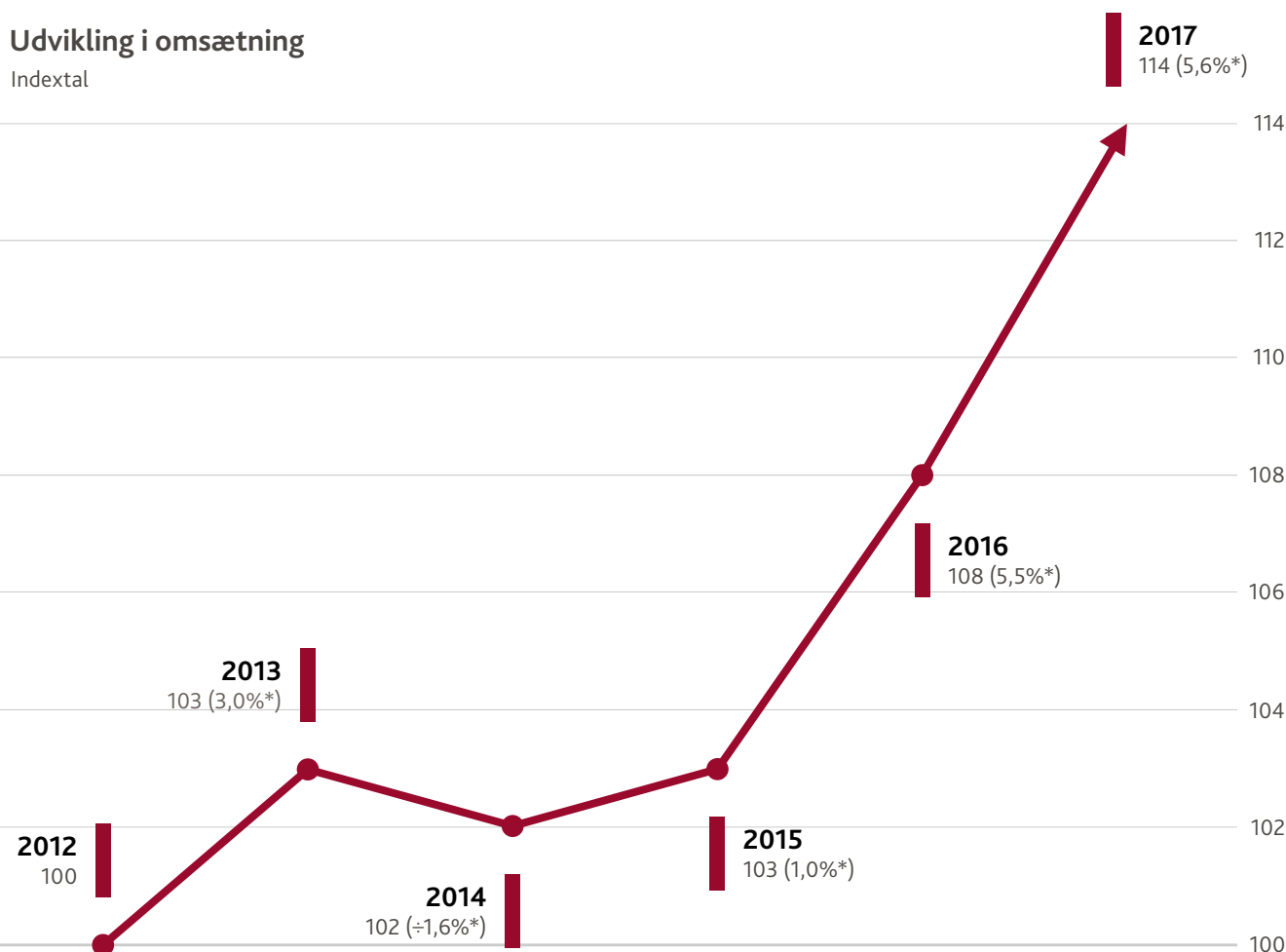
Nu har de selvsamme virksomheder i løbet af 2016 og 2017 sammenlagt hævet deres omsætning med 11,5 % sammenlignet med 2015. Det er ganske imponerende og vidner om stor ihærdighed i virksomhederne.

VIRKSOMHEDERNE I HOVEDSTADEN ER VÆKSTET MINDST

Geografisk er fremgangen i omsætningen jævnt fordelt over hele landet. Størst var den blandt virksomhederne på Sjælland med knap 8 %. Lavest var fremgangen i Hovedstaden med kun lige over 2 %. Det er lidt bemærkelsesværdigt, fordi netop Hovedstaden har ligget i toppen af vækstraten i de senere år.

Udvikling i omsætning

Indextal

* Årlig procentvis udvikling i omsætningen

SERVICEVIRKSOMHEDER I TOPPEN

Også branchemæssigt har fremgangen i omsætningen været jævnt fordelt. Alle brancher har således haft fremgang.

Med 9,9 % har virksomheder indenfor operationel service, der blandt andet omfatter så forskellige virksomheder som vikar- og rejsebureauer, udlejningsvirksomheder og vagttjenester, haft størst vækst, mens virksomheder indenfor information og kommunikation gennemsnitligt har løftet deres omsætning med 9,3 %. Også bygge- og anlægsvirksomhederne havde et godt 2017 med en vækst på 7,0 %.

Hotel- og restaurationsvirksomhederne havde et mindre godt år og øgede kun deres omsætning i 2017 med gennemsnitligt 2,2 %. Helt i bunden ligger frisører og visse andre servicevirksomheder med en vækst i omsætning på bare 1,1 %.

TRANSPORTBRANCHEN FRA TOP TIL BUND

Sidste år kunne transportbranchens SMV-virksomheder kun fremvise en meget beskeden vækst i omsætningen, men de lå til gengæld helt i toppen i forhold til vækst i overskuddet. I år scorer branchens mindre og mellemstore virksomheder i denne branche lavt på begge parametre. Mest på overskuddene, hvor de kun kunne fremvise en vækst på 0,3 %. Et antiklimaks i forhold til sidste år, hvor det tilsvarende tal var på 14,3 %.

Men ellers er der pæn vækst i overskuddene i alle brancher. Fire brancher kan således fremvise 2-cifrede vækstrater i deres overskud. I toppen ligger gruppen med frisører og visse andre servicevirksomheder samt virksomheder indenfor vidensservice. Begge med en vækst på over 13 %. Bygge- og anlægsvirksomhederne hævede deres overskud med 10,6 %, mens virksomheder indenfor information og kommunikation voksede med 10,5 %.

FORSKELLEN MELLEM STORE OG SMÅ SMV'ER

I 2016 tordnede de største virksomheder indenfor den meget uensartede gruppe af mindre og mellemstore virksomheder derudaf med en stigning på imponerende knap 12 % i omsætning og næsten 18 % i overskud. I 2017 var forskellen i udviklingen mellem de store og de mindre virksomheder knap så markant.

Når det gælder udviklingen i omsætningen, hvor den samlet var på 5,6 %, var udviklingen jævnt stigende sammen med virksomhedernes omsætning. Hvor de helt små virksomheder med et salg på under 1 mio. kr. kun løftede deres omsætning med 0,5 %, så hævede virksomheder med en omsætning på over 100 mio. kr. deres med over 9,0 %.

Når det gælder udviklingen i overskuddene, er det bemærkelsesværdigt, at de samme helt små virksomheder faktisk gennemsnitligt hævede deres overskud i 2017 med 11,2 %, men ellers steg overskuddene pænt i takt med virksomhedernes størrelse. Størst fremgang i overskuddene kunne virksomheder med en omsætning i intervallet 25-100 mio. kr. fremvise med en vækst på 12,6 %.

UAFGJORT I KAMPEN OM PROVINSMESTERSKABET

I 2017 var der ikke nogen entydig vinder af provinsmesterskabet mellem de mindre og mellemstore virksomheder i Aarhus, Aalborg og Odense Kommuner. Sidstnævnte blev en klar vinder i 2016, hvor kommunens SMV-virksomheder løftede deres omsætning og overskud med henholdsvis 10,7 % og 14,1 %.

I år ligger virksomhederne i Odense Kommune også øverst, når det gælder udviklingen i omsætning med en stigning på 8,0 %, men til gengæld nederst, når det gælder udviklingen i overskud med en vækst på 4,4 %.

Bedst til at vækste på bundlinjen var virksomhederne i Aarhus Kommune med 7,4 %. De var til gengæld dem, der hævede deres omsætning mindst med 4,7 %. Da vækst i overskud alt andet lige er bedre end vækst i omsætning, er der dog næppe tvivl om, at virksomhederne i Smilets By er mest tilfredse.

Virksomhederne i Aalborg Kommune ligger i år nr. 2 i begge kategorier med en gennemsnitlig vækst i omsætningen på 6,7 % og i overskuddene på 5,9 %. Både i 2015 og i 2016 blev de sidst i kampen om at være bedst blandt provinsbyerne.

”

Også branchemæssigt har fremgangen i omsætningen været jævnt fordelt. Alle brancher har således haft fremgang.

VIRKSOMHEDERNES LØNUDGIFTER STEG

Den høje beskæftigelse og de deraf følgende vanskeligheder med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft har ikke overraskende betydet, at virksomhedernes udgifter til løn også er stigende. I 2017 med 5,2 % mod 4,6 % i 2016. Begge år har lønnens andel af virksomhedernes omsætning udgjort 33 %.

Årsagen til de stigende lønudgifter kan ikke umiddelbart aflæses, men de skyldes nok i højere grad ansættelse af nye medarbejdere end store lønstigninger.

Mens der i 2016 var relativt stor spredning mellem udviklingen i de forskellige regioner, var udviklingen i 2017 næsten ens alle steder. Størst vækst i lønudgifterne var der i Region Midtjylland med 6,1 %. Lavest vækst var der i Sydjylland med 4,0 %.

Branchemæssigt var der til gengæld relativt store udsving. Mens lønudgifterne steg med hele 15,7 % blandt virksomheder indenfor information og kommunikation, steg de kun med 0,4 % i gruppen med frisører og visse andre servicevirksomheder. De fleste brancher lå dog i niveauet 4-6 % – altså lige omkring gennemsnittet.

De helt små virksomheder med en omsætning på under 1 mio. kr. lykkedes faktisk med at sænke deres lønomkostninger med lige over 1 %, mens virksomheder med en omsætning mellem 25-100 mio. kr. var dem, der øgede mest med 9,3 %.

Forventer din virksomhed at øge antallet af medarbejdere i 2018 i forhold til 2017?

31,9%

Ja, vi forventer at ansætte en eller flere nye medarbejdere

60,9%

Nej, vi forventer ikke at ansætte flere nye medarbejdere

7,2%

Vi ved ikke, om vi ansætter flere nye medarbejdere

FORVENTNINGER

FORVENTNING OM PÆN OMSÆTNINGSVÆKST I 2018

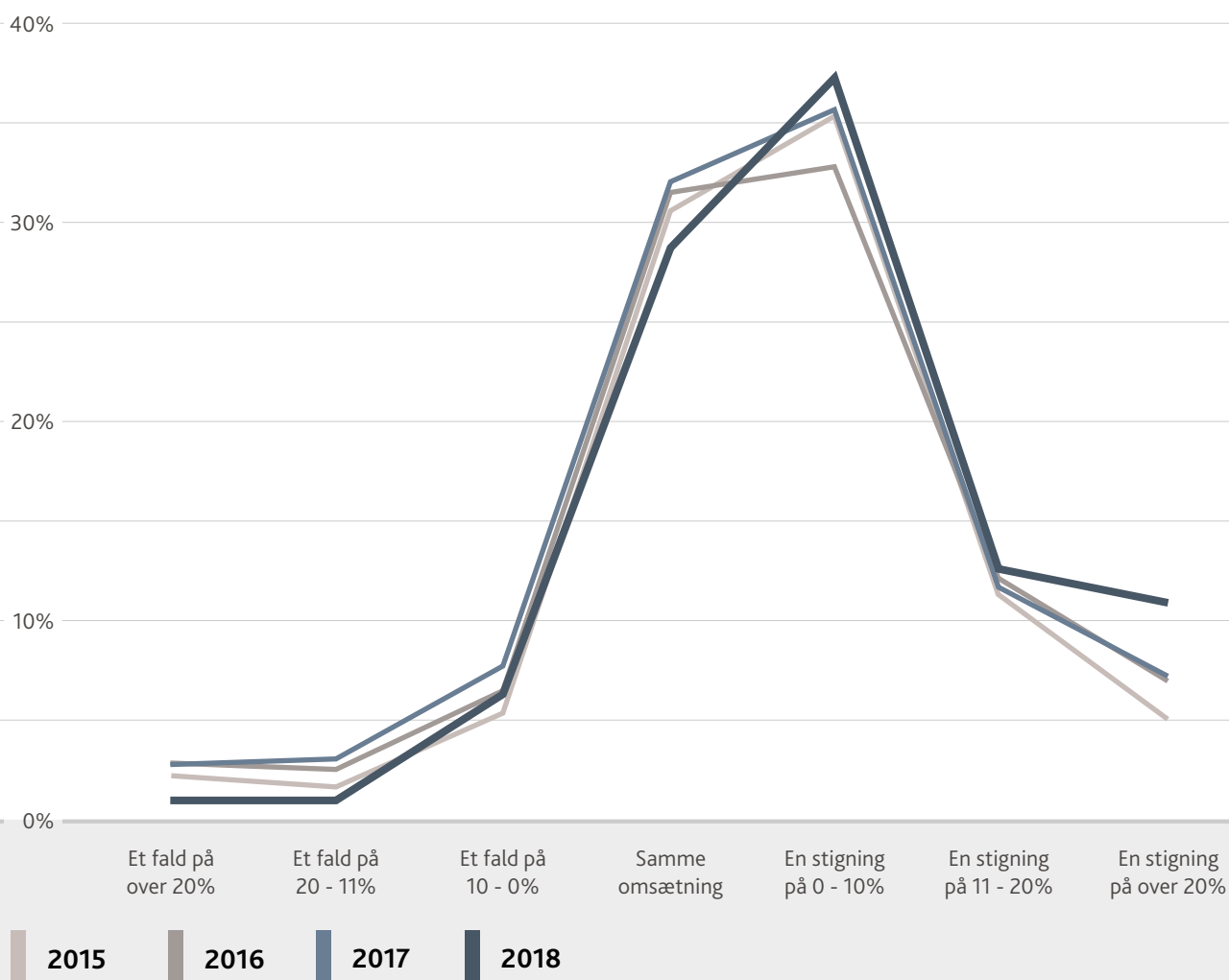
De mindre og mellemstore virksomheder er markant mere optimistiske end sidste år, når det gælder deres forventninger til udviklingen i omsætningen i 2017. Næsten en fjerdedel af alle virksomheder – helt præcist 23,9 % - forventer således en stigning i omsætningen på mere end 10 % sammenlignet med 2017. Sidste år var det tilsvarende tal 18,3 %. Kun 8,6 % forventer en nedgang i omsætningen.

Geografisk er optimismen størst blandt virksomhederne i Hovedstadsområdet. Her forventer 36,7 % en vækst i omsætningen på over 10 %. I bunden ligger de sydjyske virksomheder, hvoraf kun 16,8 % forventer en sådan vækst.

Umiddelbart skulle man måske tro, at optimismen ville vokse i takt med virksomhedernes størrelse målt på omsætning, men faktisk er forventningerne jævnt fordelt. Blandt virksomheder med en omsætning på over 100 mio. kr. er det således 25,3 %, som forventer en omsætningsvækst i 2018 på mere end 10 %, mens det tilsvarende tal blandt virksomheder med en omsætning på under 25 mio. kr. kun er en anelse lavere – nemlig 24,1 %.

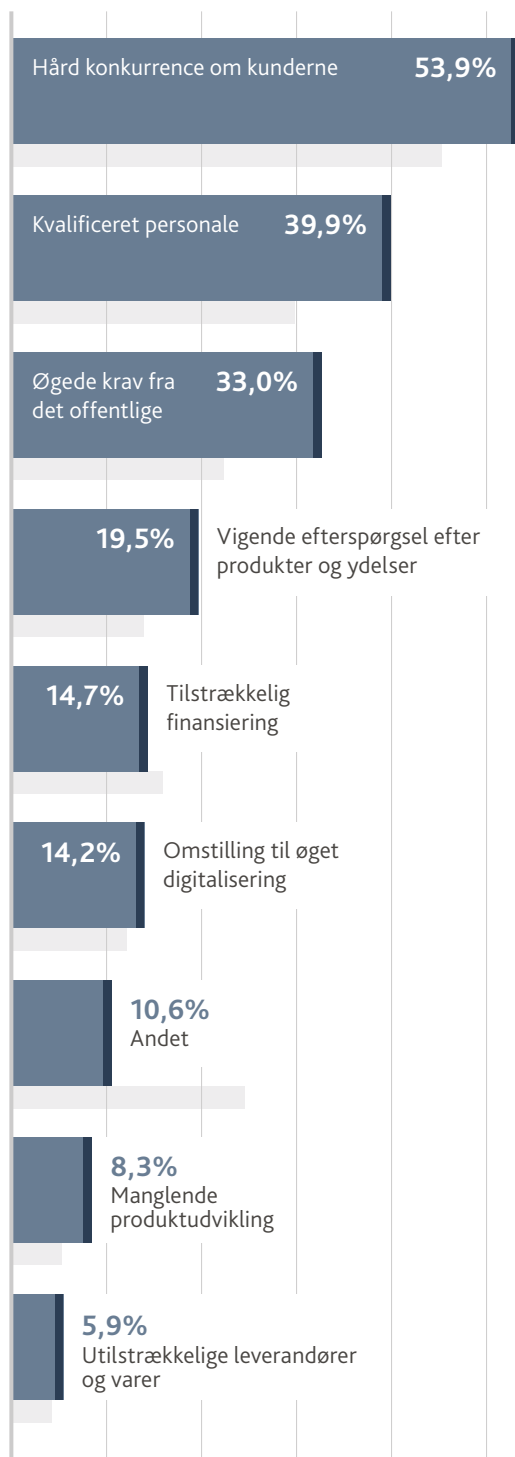
Hvordan er dine forventninger til udviklingen i virksomhedens omsætning for 2018 i forhold til 2017?

Gennemsnit for hele landet

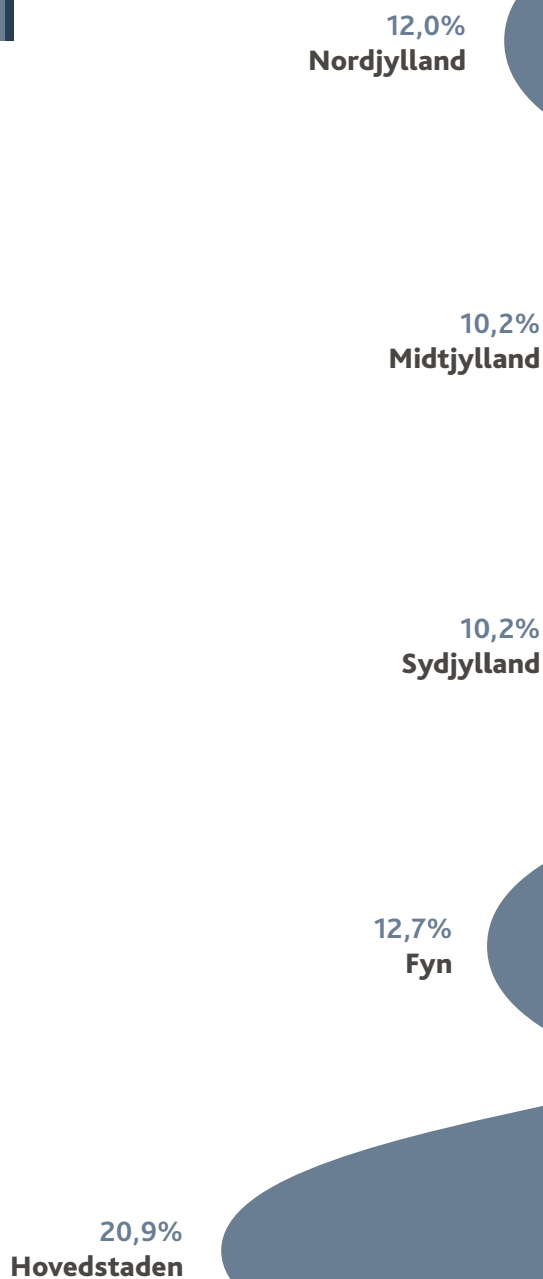

Hvilke udfordringer ser du som de to største i forbindelse med din virksomheds fremtidige drift?

Mulighed for op til 2 svar

Hvor mange forventer en udvikling i virksomhedens omsætning på +11 - 20 % for 2018 i forhold til 2017?

2017

2018

FINANSIERING

FINANSIERING OG VEJE TIL VÆKST

Mindre end hver femte virksomhed har søgt om lån i de seneste 12 måneder, og kun 15,5 % har et helt aktuelt lånebehov. Blandt låneansøgere er der en markant stigning blandt dem, der har oplevet det som nemmere at låne, men en lige så markant stigning blandt dem, der har oplevet det som sværere.

ØGET INTERESSE FOR AT VÆKSTE

Selv om de fleste mindre og mellemstore virksomheder kun har en enkelt eller få ejere, er næsten en sjettedel af dem faktisk interesseret i at udvide ejerkredsen med nye investorer (aktionærer).

Interessen for vækst gennem fusion og opkøb er enorm. Hele 30,3 % overvejer faktisk dette. Blandt virksomheder med en omsætning på over 50 mio. kr. er det mere end halvdelen.

VIRKSOMHEDERNE HAR STYR PÅ ØKONOMISTYRINGEN – OVERSKUDDENE ER PÆNT STIGENDE

De mindre og mellemstore virksomheders overskud steg i 2017 gennemsnitligt med 6,7 %, hvilket er en anelse mindre end i 2016, hvor de steg med hele 8,5 %. Det skal dog sammenholdes med, at overskuddene tilbage i 2015 faktisk faldt med 2,7 % sammenlignet med 2014.

Sammenlagt er overskuddene i de seneste to år således gennemsnitligt steget med 15,8 %, hvilket er meget flot. Mens det ikke er nogen større kunst at få omsætningen til at vokse, er det nemlig straks sværere at få en øget omsætning til at udmønte sig i et større overskud. Det er langt fra nogen given sag og vidner om et stort fokus på økonomistyringen i virksomhederne.

Har din virksomhed aktuelt behov / ønske om at låne penge til finansiering?

Fx til daglig drift, nye investeringer eller udvikling?

81,6%
Nej, vi ikke har et behov / ønske om at låne penge

15,5%
Ja, vi har et behov / ønske om at låne penge

2,9%
Ved ikke, om vi har et behov / ønske om at låne penge

Har din virksomhed søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut indenfor de seneste 12 måneder?

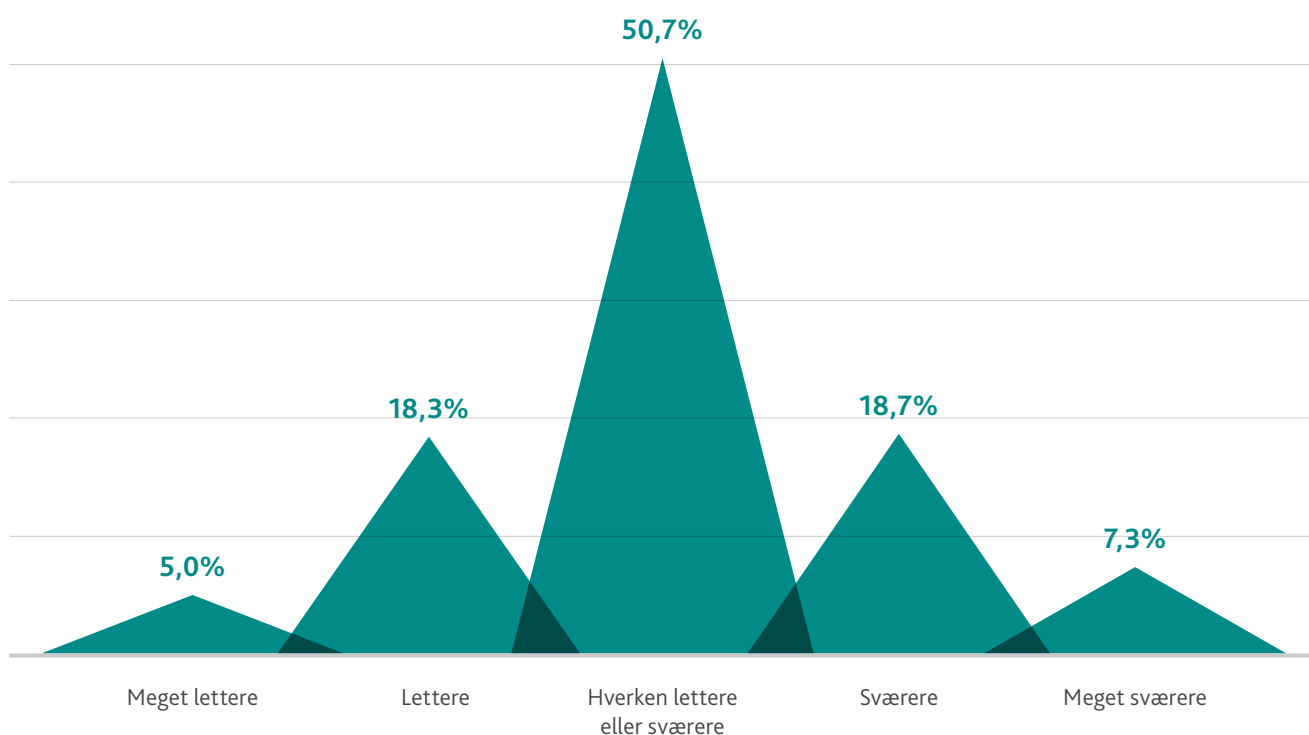
82,2%

Nej, vi har ikke søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut

17,8%

Ja, vi har søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut

Var det lettere eller sværere at opnå lånet end tidligere?

VIRKSOMHEDERNES SOLIDITET STEG MARKANT

Virksomhedernes soliditetsgrad steg stærkt i 2017 og udgjorde ved årets udgang gennemsnitligt 39,9 % mod 35,5 % i 2016. Måske lidt overraskende er soliditeten højst blandt virksomhederne i Hovedstaden med 43,3 %, mens den er lavest i Nordjylland med 37,9 %.

Andelen af virksomheder med en negativ egenkapital udgjorde 10,3 %, hvilket er en anelse mere end i 2016, hvor tallet lød på 8,9 %. Stigningen er på ingen måde alarmerende, idet der selv i gode tider er virksomheder, som ikke gør det så godt.

Når man ser på virksomhedernes balancer, er det iøjnefaldende, at deres kortfristede gæld er kraftigt dalende. Ved udgangen af 2017 udgjorde den gennemsnitligt kun 46,2 % af den samlede balance, hvilket er mere end 11 procentpoint lavere end for blot to år siden, hvor den udgjorde 57,4 %. Nedgangen skyldes formentlig en kombination af omlægning til langfristet gæld og en generel nedbringelse af gælden.

TINGENE VENDT PÅ HOVEDET I HOVEDSTADEN

Mens Hovedstadens virksomheder i de senere år har ligget i toppen, når det har drejet sig om omsætningsvækst, men i bunden, når det er kommet til vækst i overskuddene, så er tingene vendt på hovedet i år. I 2017 hævdede virksomhederne i Hovedstaden således gennemsnitligt deres overskud med pæne 8,4 %.

Virksomhederne i Region Midtjylland fulgte dog pænt med. Her øgede virksomhederne gennemsnitligt deres overskud med 7,8 %.

VIRKSOMHEDERNES LÅNEBEHOV – TRO MOD PENGEINSTITUTTER

De mindre og mellemstore virksomheder har ikke noget større behov for at låne penge. I undersøgelsen svarer kun 17,8 % bekræftende på, at de indenfor de seneste 12 måneder har søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut, mens kun 15,5 % - altså mindre end hver sjette virksomhed - svarer, at de helt aktuelt har et lånebehov.

Blandt de virksomheder, som indenfor det sidste år har søgt om et lån, svarer 23,3 %, at de oplevede det som lettere eller meget lettere at opnå lånet end tidligere. Det er markant flere end sidste år, hvor kun 13,2 % svarede det samme.

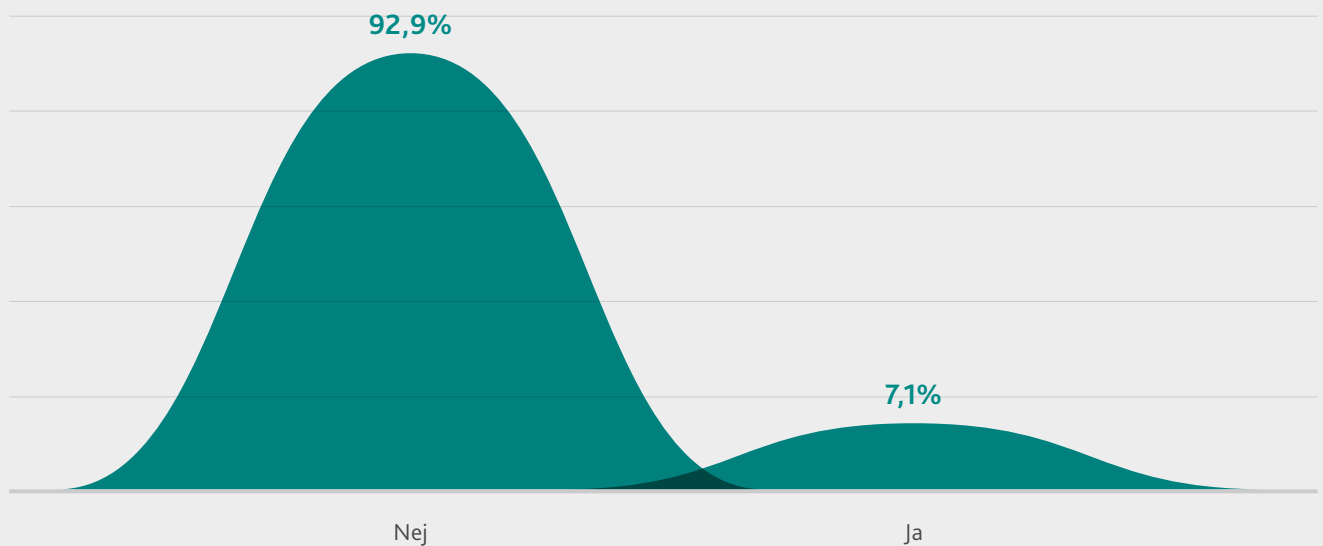
Der var omvendt 26,0 %, som oplevede det som sværere eller meget sværere at opnå lånet end tidligere. Det er også markant flere end sidste år, hvor kun 9,7 % svarede det samme. Gruppen af virksomheder, der hverken fandt det lettere eller sværere, er således blevet mindre, men forskydningen er sket både i den ene og den anden retning.

Det er primært virksomheder med en omsætning på over 25 mio. kr., som har et aktuelt behov for at låne penge, og som har søgt om lån indenfor de seneste 12 måneder. Og det er virksomheder med en omsætning i niveauet 51-100 mio. kr., som især synes, at det er blevet lettere at låne (40,9 %), mens det især er virksomheder med en omsætning i niveauet 25-50 mio. kr., som oplevede det som svært at låne (29,6 %).

Branchemæssigt er det især virksomheder indenfor turismeerhvervet, som har søgt om lån indenfor det seneste år (33,3 %), som oplevede det som svært at få lånet (50,0 %), og som - sammen med landbruget (32,4 %) - har flest med et aktuelt behov for at låne penge (30,6 %).

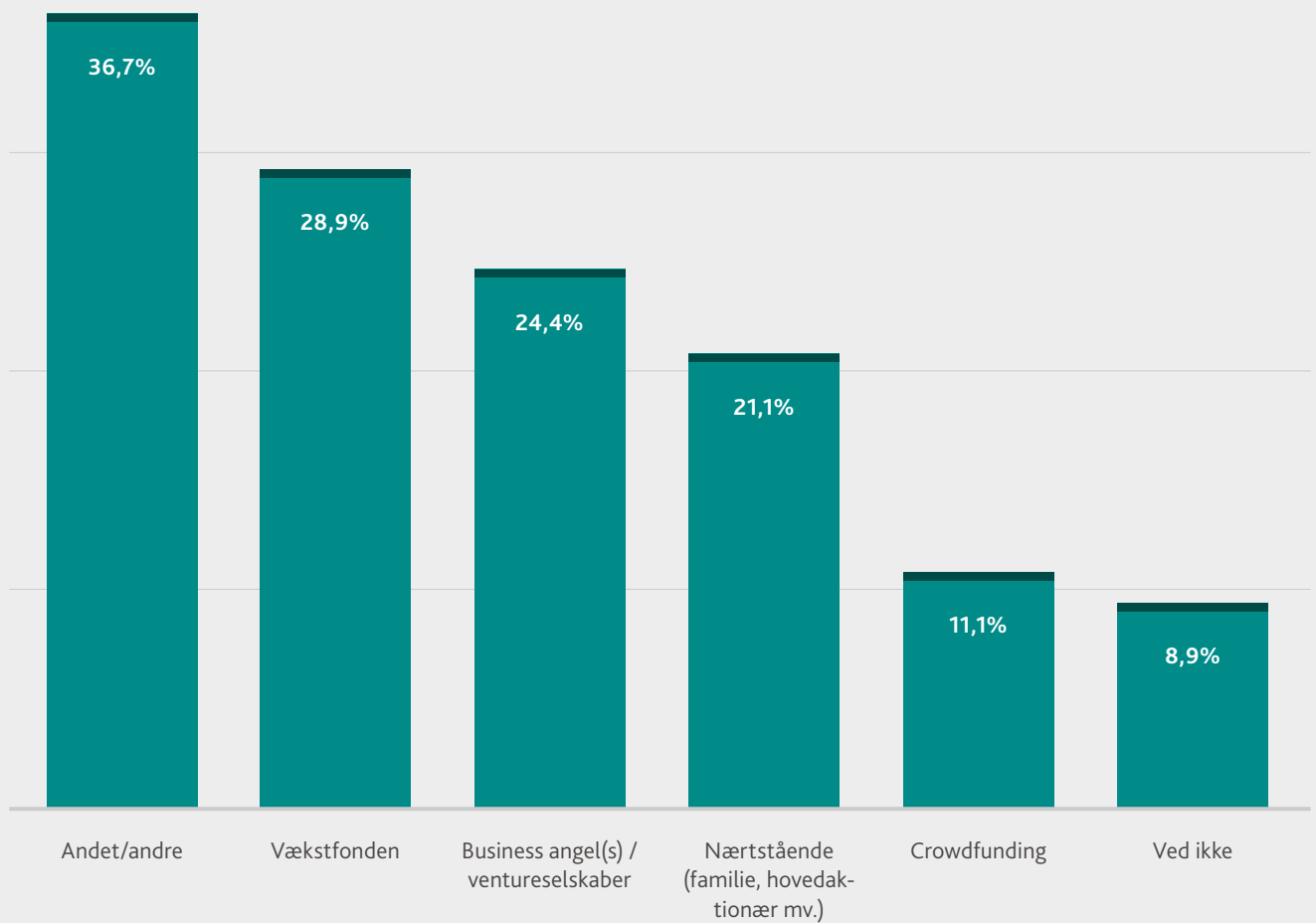
De mindre og mellemstore virksomheder er trofaste i forhold til pengeinstitutterne. Kun 7,1 % svarer således bekræftende på, at de har optaget lån eller overvejet at gøre det hos alternative finansieringskilder.

Har din virksomhed optaget lån – eller overvejet at gøre det – hos alternative finansieringskilder?

Hvilke finansieringskilder?

Mulighed for op til 2 svar

UDVIDELSE AF EJERKREDSSEN ER IKKE UINTERESSANT

Langt de fleste mindre og mellemstore virksomheder har kun en enkelt eller nogle få ejere, og ofte ses det som en begrænsning i deres muligheder for at vækste, at de er utilbøjelige til at dele ejerskabet med andre. Men ikke alle har det sådan.

I årets undersøgelse svarer således lidt over en sjettedel (17,6 %) af respondenterne, at det kunne være interessant for deres virksomhed at udvide ejerkredsen med nye investorer (aktionærer). Og faktisk er interessen næsten lige så stor hos de omsætningsmæssigt mindste virksomheder (15,9 %) som hos de omsætningsmæssigt største (18,3 %) indenfor segmentet.

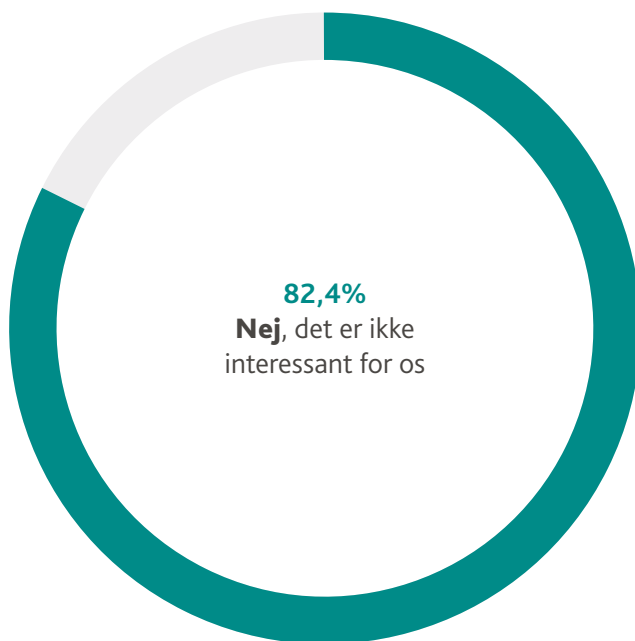
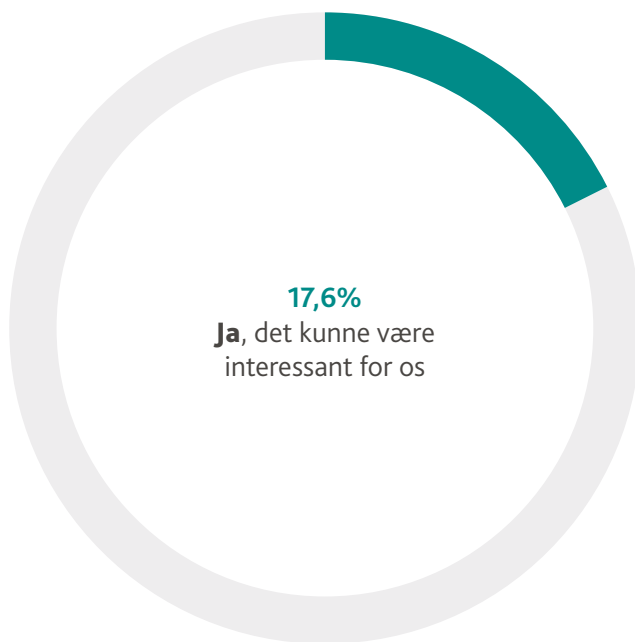
Den populære iværksætterserie 'Løvens Hule', som jo dybest set handler om at få tilført ny viden, nye kompetencer og ofte også kapital mod at overdrage en del af ejerskabet, har måske været med til, at så mange er positive overfor tanken om at udvide ejerkredsen.

Geografisk er interessen størst blandt virksomhederne i Hovedstaden (23,4 %) og mindst på Fyn (10,6 %), mens interessen branchemæssigt er størst blandt videnvirksomhederne (26,8 %) og ikke overraskende mindst indenfor landbruget (5,9 %).

”

Den populære iværksætterserie 'Løvens Hule', som jo dybest set handler om at få tilført ny viden, nye kompetencer og ofte også kapital mod at overdrage en del af ejerskabet, har måske været med til, at så mange er positive overfor tanken om at udvide ejerkredsen.

Kunne det være interessant for din virksomhed at udvide ejerkredsen ved optagelse af investorer (aktionærer)?

VÆKST GENNEM FUSION OG OPKØB ER EN MULIGHED

De mindre og mellemstore virksomheder beskyldes ofte for at miste interessen for at vokse, når de har fået en vis størrelse.

Årets undersøgelse dokumenterer imidlertid pænt store ambitioner om at vokse. Hele 30,3 % svarer således bekræftende på, at de har overvejet at vækste deres virksomhed gennem fusioner eller opkøb. Blandt virksomheder med en omsætning over 50 mio. kr. er det mere end halvdelen, og selv blandt de omsætningsmæssigt mindste svarer næsten en fjerdedel (24,7 %) bekræftende. Besvarelserne vidner om, at virksomhederne udmærket er klar over, at deres størrelse har stor betydning for deres vækstmuligheder.

Selv om emnet står højest på agendaen blandt virksomhederne i Hovedstaden (34,4 %), så er de ikke langt foran virksomhederne i Midtjylland (33,2 %) og Syddjylland (32,9 %). Kun på Fyn (21,9 %) er virksomhederne lidt mere forbeholdne.

Branchemæssigt er interessen især udbredt indenfor produktion (48,5 %) og engrossalg (40,2 %), mens den er lavest indenfor turismeerhvervet (22,2 %).

5,6%
Ved ikke

30,3%
Ja, det har vi overvejet

Har I overvejet at vækste virksomheden gennem fusioner eller opkøb?

64,1%
Nej, det har vi ikke overvejet

MEDARBEJDERE

MEDARBEJDERE OG SAMFUNDSANSVAR

Antallet af virksomheder, som forventer at øge antallet af medarbejdere, og som vil ansætte elever eller lærlinge, er på niveau med de senere år. 31,9 % forventer således at øge antallet af medarbejdere, mens 23,8 % forventer at ansætte lærlinge eller elever.

Både når det gælder den ene og den anden type ansættelser, er forventningerne størst blandt virksomhederne i Hovedstadsområdet med henholdsvis 37,3 % og 27,3 % og lavest blandt virksomhederne på Fyn med henholdsvis 27,8 % og 19,8 %.

Forventningerne stiger markant med virksomhedernes størrelse målt på omsætning. Blandt virksomheder med en omsætning på over 100 mio. kr. forventer de 57,0 % således at øge antallet af medarbejdere i 2018, mens 58,9 % i samme gruppe forventer at ansætte lærlinge eller elever. Blandt virksomheder med en omsætning på under 25 mio. kr. er de tilsvarende tal henholdsvis 25,5 % og 16,7 %.

UDFORDRINGEN MED AT REKRUTTERE

På spørgsmålet om, hvorvidt det indenfor de seneste 12 måneder er blevet sværere eller lettere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft, svarer 25,2 %, at det er blevet sværere eller meget sværere. Det er på niveau med sidste år. Kun 2,5 % oplever det som lettere eller meget lettere at rekruttere arbejdskraften.

Ikke overraskende er det især bygge- og anlægsvirksomhederne, som er udfordret. Her svarer næsten halvdelen (47,0 %), at det er blevet sværere og meget sværere, men også produktionsvirksomhederne (37,0 %) finder det svært.

Geografisk er udfordringen nogenlunde jævnt fordelt over hele landet med Hovedstaden i bunden (20,3 %) og Midt- og Nordjylland i toppen med henholdsvis 27,5 % og 27,1 %.

Når det gælder virksomhedernes størrelse, er det virksomheder med en omsætning i niveauet 51–100 mio. kr., som har sværest ved at rekruttere medarbejdere. Her svarer hele 46,4 %, at det er blevet sværere eller meget sværere.

Forventer din virksomhed at øge antallet af medarbejdere i 2018 i forhold til 2017?

31,9%
Ja

7,2%
Ved ikke

60,9%
Nej

Hvor mange synes, det er blevet sværere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft?

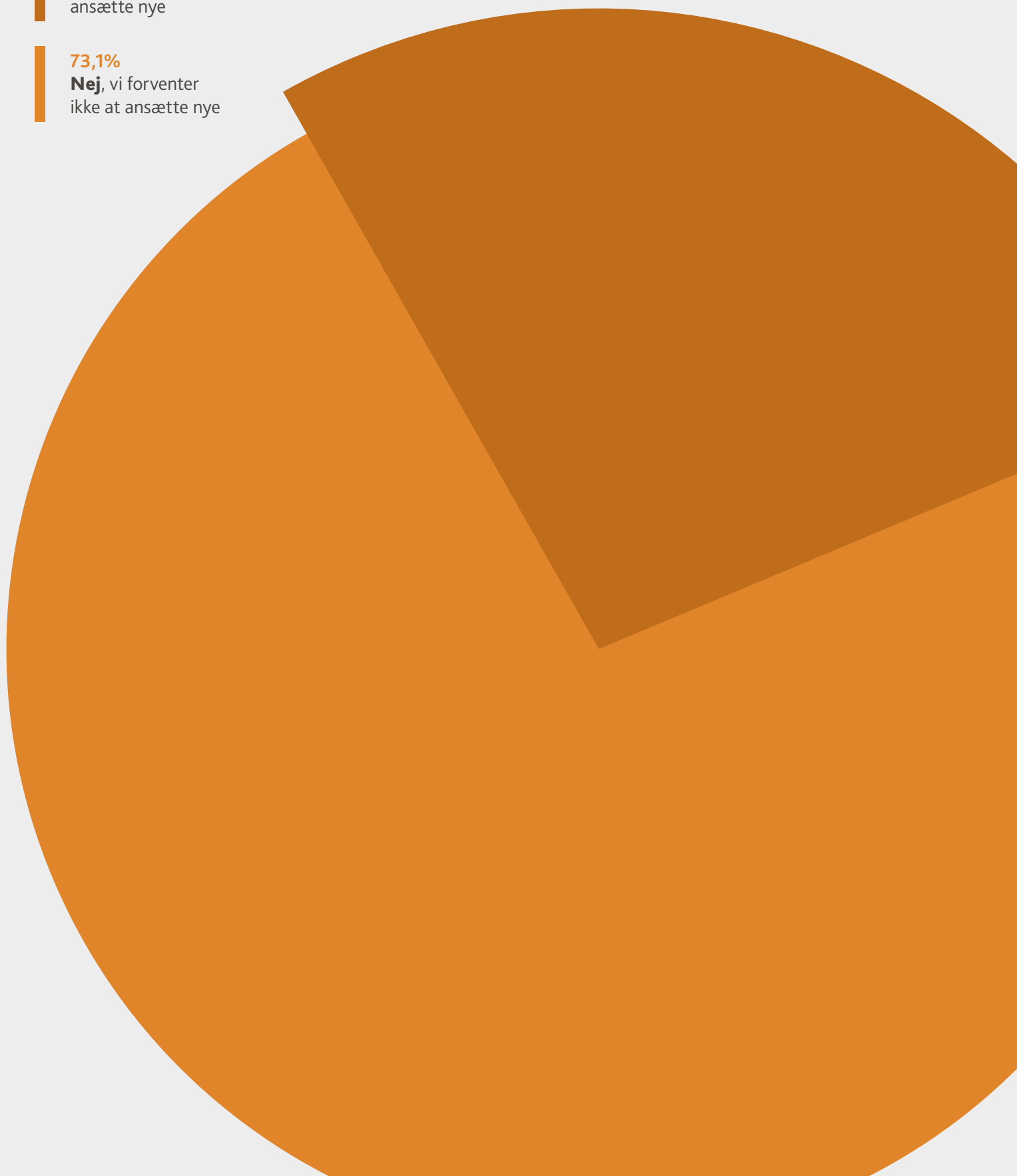
Forventer din virksomhed at ansætte elever / lærlinge / praktikanter i 2018?

26,9%

Ja, vi forventer at
ansætte nye

73,1%

Nej, vi forventer
ikke at ansætte nye

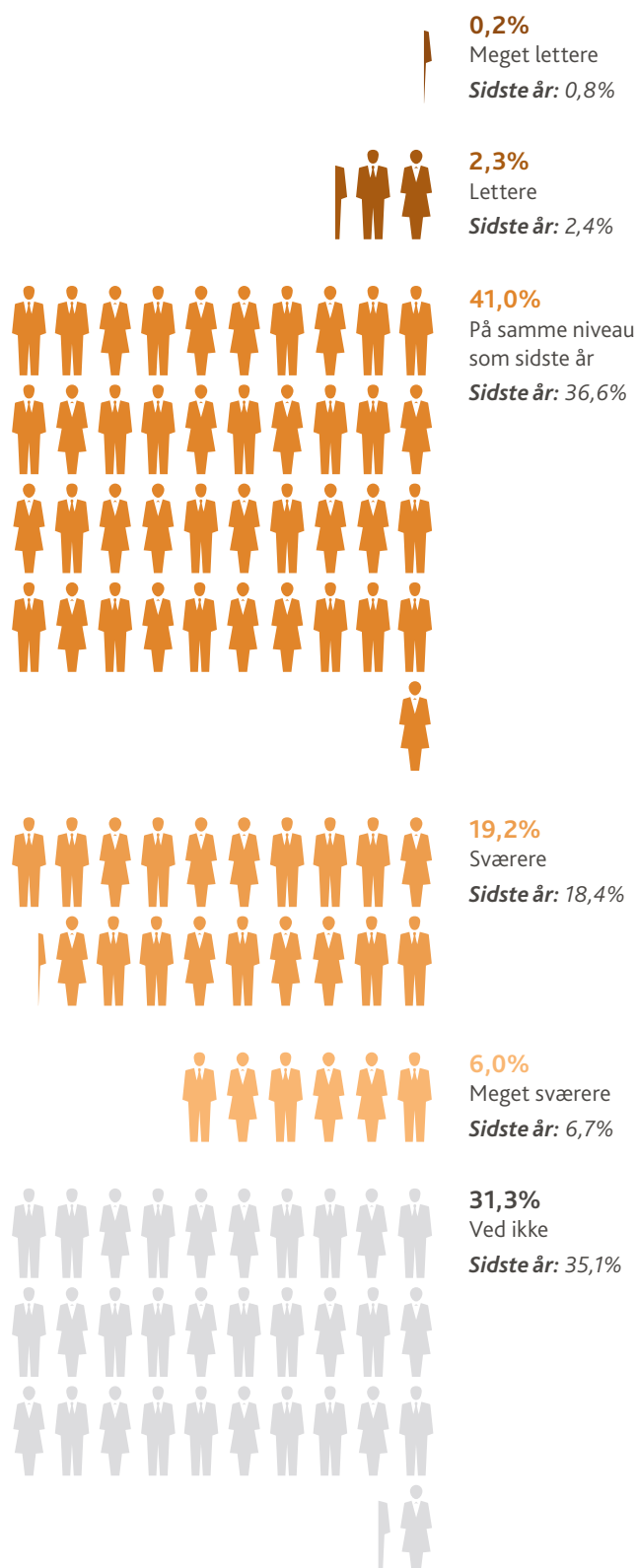
NORDJYSKE VIRKSOMHEDER FØLER STØRST ANSVAR OVERFOR UNGE

Som noget nyt har vi i år spurgt virksomhederne, hvorvidt de er enige i, at deres virksomhed har et samfundsansvar i forhold til at hjælpe med at skaffe beskæftigelse til flygtninge / indvandrere og til at ansætte unge uden praktikplads.

Når det gælder flygtninge / indvandrere, svarer 28,0 %, at de er enige eller meget enige, 39,6 % svarer hverken eller, mens 32,4 % er uenige eller meget uenige. Mest enige er virksomheder med en omsætning i niveauet 51-100 mio. kr. med 39,8 %. Mest uenige er ikke overraskende virksomheder med en omsætning under 25 mio. kr. Her er over en tredjedel (33,2 %) uenige eller meget uenige.

Når det gælder ansættelse af unge uden praktikplads, svarer 52,6 %, at de er enige eller meget enige i, at de har et samfundsansvar i forhold til at hjælpe. Branchemæssigt er det især bygge- og anlægsvirksomhederne (66,9 %) og produktionsvirksomhederne (60,8 %), som erklærer sig enige eller meget enige. Geografisk er der ikke den store forskel, omend virksomhederne i Hovedstaden (42,6 %) føler sig mindre forpligtet end virksomhederne i Nordjylland, som topper med 51,0 %.

Er det de sidste 12 måneder blevet sværere eller lettere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft for din virksomhed?

STØRSTE UDFORDRINGER ER KAMPEN OM KUNDERNE OG KVALIFICEREDE MEDARBEJDERE

Ligesom sidste år ser virksomhederne den hårde konkurrence om kunderne og udfordringerne med at rekruttere kvalificeret personale som de to største udfordringer i forhold til den fremtidige vækst. Især rekrutteringsudfordringen synes i stigende grad at fylde i bevidstheden, idet 36,4 % fremhæver denne mod 29,8 % sidste år.

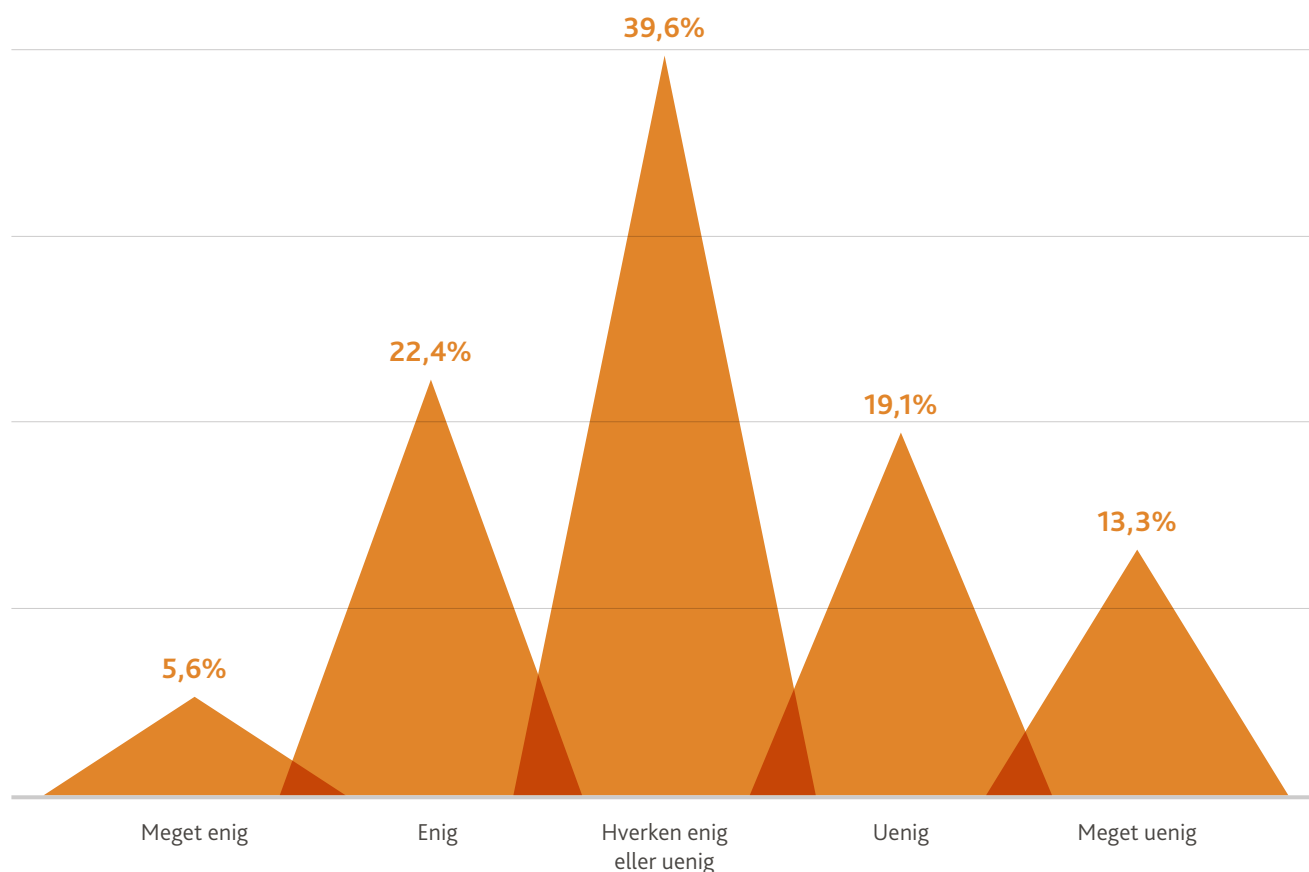
Til gengæld er udfordringen med adgang til tilstrækkelig finansiering for nedadgående med 13,4 %. Sidste år var det 16,4 %, som fremhævede dette som en udfordring.

Det er de omsætningsmæssigt største virksomheder, som først og fremmest peger på vanskeligheden med at skaffe kvalificeret personale som en udfordring. Størst bekymring udtrykker virksomheder med en omsætning mellem 51-100 mio. kr. (61,0 %).

Når det gælder konkurrencesituationen, anses denne som en udfordring hos virksomheder af alle størrelser, men branchemæssigt er det især virksomheder med salg til private (retail), som fremhæver denne udfordring med hele 73,6 %.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn –

Min virksomhed har et samfundsansvar for at hjælpe med at skaffe beskæftigelse til flygtninge / indvandrere?

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn –
**Min virksomhed har et samfundsansvar for
at hjælpe med at skaffe beskæftigelse til
unge uden praktikplads?**

12,7%
Meget enig

39,9%
Enig

29,6%
Hverken enig eller uenig

10,5%
Uenig

7,3%
Meget uenig

”

*Ikke overraskende vokser
følelsen af et samfundsansvar
med virksomhedernes størrelse.*

DIGITALISERING

DIGITALISERING OG AUTOMATISERING – LETTERE ADMINISTRATION FÅR FOKUS

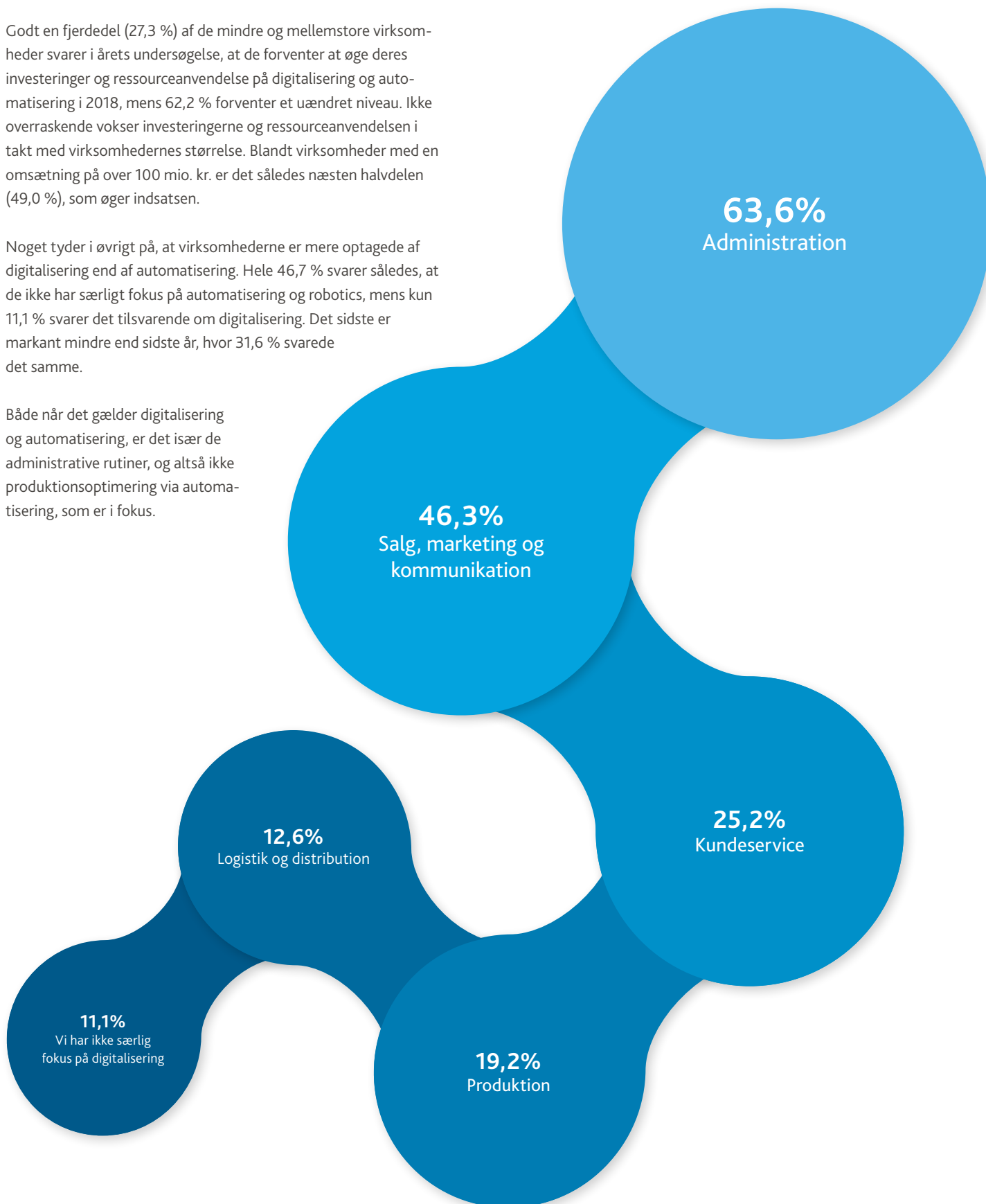
Godt en fjerdedel (27,3 %) af de mindre og mellemstore virksomheder svarer i årets undersøgelse, at de forventer at øge deres investeringer og ressourceanvendelse på digitalisering og automatisering i 2018, mens 62,2 % forventer et uændret niveau. Ikke overraskende vokser investeringerne og ressourceanvendelsen i takt med virksomhedernes størrelse. Blandt virksomheder med en omsætning på over 100 mio. kr. er det således næsten halvdelen (49,0 %), som øger indsatsen.

Noget tyder i øvrigt på, at virksomhederne er mere optagede af digitalisering end af automatisering. Hele 46,7 % svarer således, at de ikke har særligt fokus på automatisering og robotics, mens kun 11,1 % svarer det tilsvarende om digitalisering. Det sidste er markant mindre end sidste år, hvor 31,6 % svarede det samme.

Både når det gælder digitalisering og automatisering, er det især de administrative rutiner, og altså ikke produktionsoptimering via automatisering, som er i fokus.

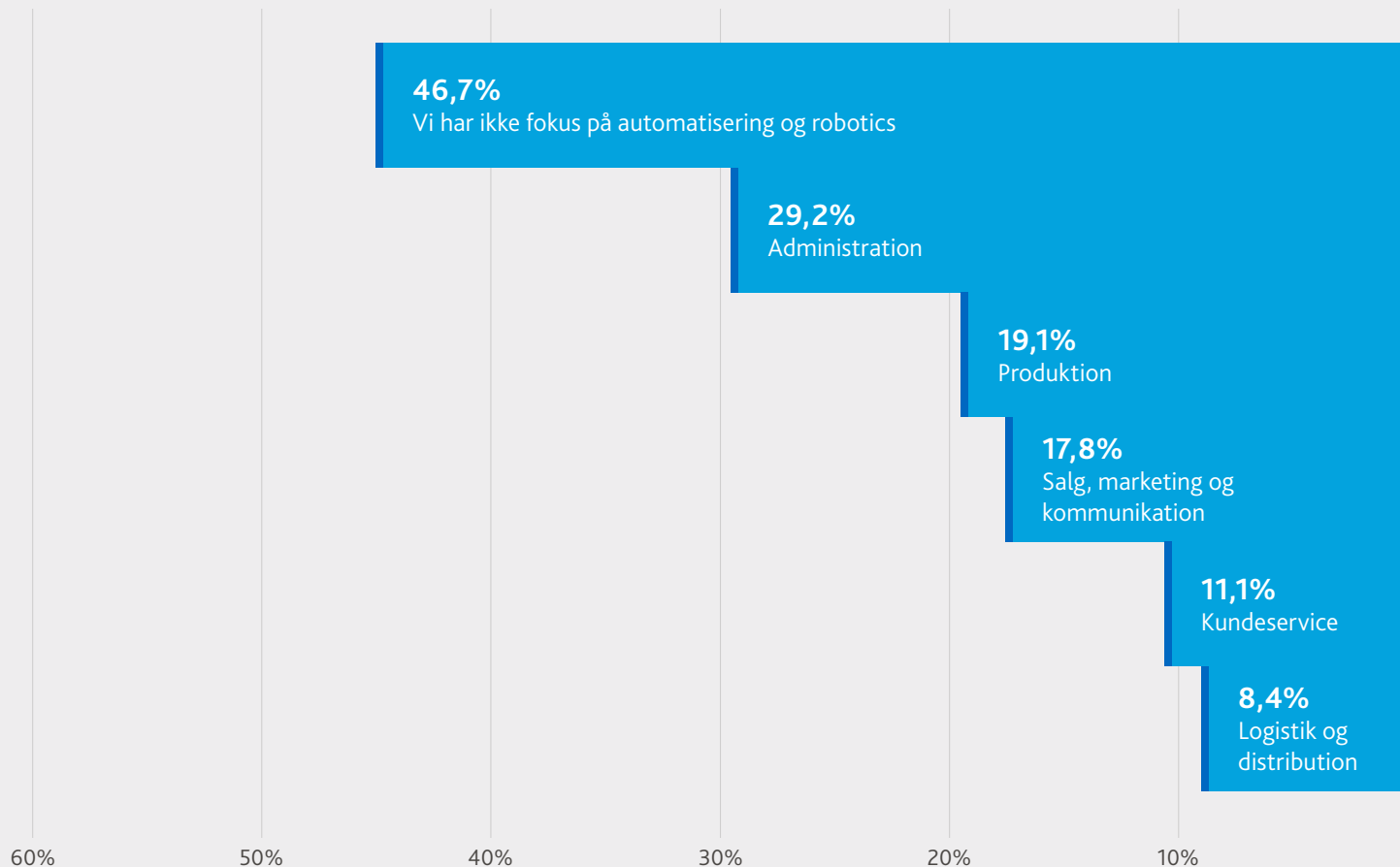
Indenfor hvilke indsatsområder har din virksomhed særligt fokus på digitalisering?

Mulighed for op til 2 svar

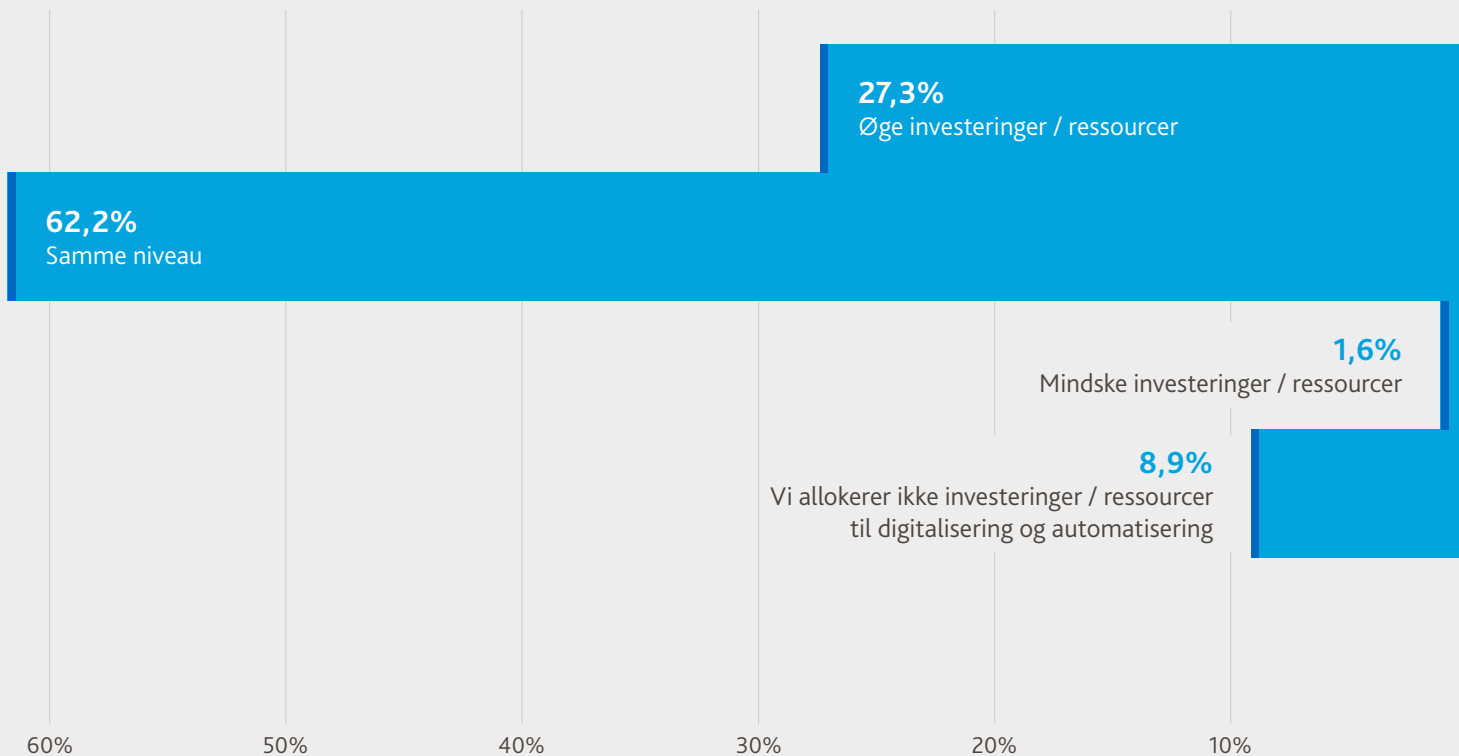

Indenfor hvilke indsatsområder har din virksomhed særligt fokus på automatisering og robotics?

Mulighed for op til 2 svar

Forventer din virksomhed i 2018 at øge investeringer / ressourcer på digitalisering og automatisering i forhold til 2017?

Forventer din virksomhed at have indarbejdet de nødvendige procedurer og forretningsgange i forhold til den nye EU-Persondataforordning, inden den træder i kraft?

18,5%
Ved ikke

16,2%
Nej

65,3%
Ja

GDPR HAR VÆRET EN TUNG ADMINISTRATIV BYRDE FOR MANGE

De mindre og mellemstore virksomheder synes, at det har været en besværlig og administrativ tung byrde at gøre sig klar til den nye EU-Persondataforordning, men faktisk mener næsten to tredjedele af dem, at de nåede i mål med det. Når det gælder sikring mod hackerangreb, er det til gengæld mindre end halvdelen, som mener, at de har sikret sig tilstrækkeligt.

Den nye EU-Persondataforordning, der trådte i kraft den 25. maj 2018, har været genstand for megen omtale i medierne - herunder især de mindre og mellemstore virksomheders udfordringer med at nå i mål med de nødvendige tilpasninger af deres systemer. Noget tyder dog på, at det ikke står helt så grelt til, som mange har troet.

I årets spørgeskemaundersøgelse, der blev afviklet i marts 2018, spurgte vi virksomhederne, om de forventede at have indarbejdet de nødvendige procedurer og forretningsgange inden ikrafttrædelsesdatoen, og det svarede 65,3 % faktisk bekræftende på. Blandt virksomheder med en omsætning over 25 mio. kr. svarede over 75 % bekræftende, mens tallet for virksomheder med en omsætning under 25 mio. kr. var 61,8 %.

Der er dog ingen tvivl om, at arbejdet har været en tung administrativ byrde i mange virksomheder. Det vidner de mange kommentarer om, som vi har fået i undersøgelsen. En respondent skrev eksempelvis således: *"EU-Persondataforordningen - og andre love, som trækkes ned over hovedet - er en hadeopgave, som kun kan gøre livet surt og forstyrre en travl hverdag. Den slags gør, at man får lyst til at stoppe."*

Branchemæssigt er det ikke overraskende, at det især var viden-virksomhederne (76,9 %), som regnede med at være på plads, og at landbruget (29,4 %) var længst fra at være det. Geografisk var der ikke den store spredning, omend optimismen var størst i Hovedstaden (75,1 %) og mindst på Fyn (56,3 %).

SIKRING MOD CYBERCRIME FYLDER MEST FOR DE STORE VIRKSOMHEDER

Sidste års hackerangreb mod A.P. Møller – Mærsk synliggjorde, at ingen virksomheder kan vide sig sikre, og at en virksomhed groft sagt kan sættes i stå med et fingerknips.

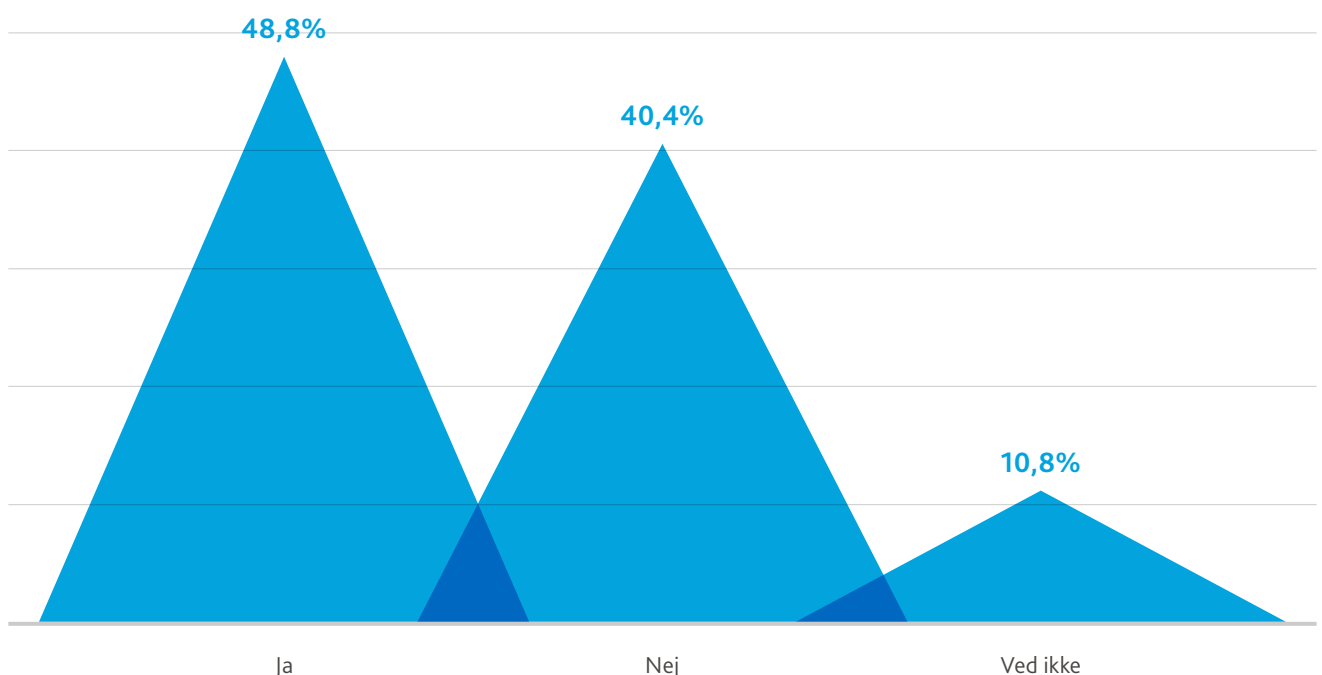
I årets spørgeskemaundersøgelse spurgte vi derfor, hvorvidt virksomhederne har indført procedurer mv., der sikrer dem mod cybercrime. Det svarede under halvdelen (48,8 %) bekræftende på. Men sikkerheden stiger med virksomhedernes størrelse. Blandt virksomheder med en omsætning på over 100 mio. kr. svarede således 80,6 % bekræftende, mens det tilsvarende tal for virksomheder med en omsætning på under 25 mio. kr. kun var 43,2 %.

Tallene kan måske tages som udtryk for, at de mindste virksomheder anser netop deres størrelse som et værn mod et hackerangreb. Hverken geografisk eller branchemæssigt er der de store forskelle i besvarelsenerne.

”

Noget tyder i øvrigt på, at virksomhederne er mere optaget af digitalisering end af automatisering.

Har din virksomhed indført procedurer, overvågning mv., der sikrer din virksomheds data, systemer, hjemmesider etc. mod cybercrime?

LIVET SOM SELVSTÆNDIG

KONKRET HANDLING FOR SMV'ERNE SAVNES

Der tales meget om at gøre livet lettere for de mindre og mellemstore virksomheder, men SMV Barometret dokumenterer igen i år i endnu højere grad, at det ikke udmønter sig tilstrækkeligt i konkrete handlinger; for hele 76,9 % svarer, at vilkårene er uændrede i forhold til sidste år, hvor 68,4 % mente, at vilkårene som selvstændig var uændrede i forhold til det forgangne år.

Vi må altså konstatere, at endnu flere oplever, at erhvervsklimaet befinder sig på samme og måske endda et lavere niveau i forhold til at bedre den administrative virkelighed for SMV'erne.

Der er dog 7,8 %, som svarer, at det er blevet markant mere attraktivt at være indehaver af egen virksomhed. Sidste år var dette tal kun 5,4 %.

Markant er det, at mange flere er afklarede i forhold til at svare på spørgsmålet "Er livet som indehaver af egen virksomhed mere eller mindre attraktivt?". I år svarer kun 4,6 % "Ved ikke". Sidste år valgte 15,4 % denne svarmulighed. Måske er de selvstændige blevet mere afklarede i forhold til egen erhvervsmæssig position?

DE VIGTIGSTE FAKTORER FOR ET BEDRE ERHVERVSKLIMA

Ganske vist vil SMV'erne gerne betale mindre i skat, men det er lempelse af de administrative krav, som vejer tungest, når der i undersøgelsen må nævnes to ting, som er vigtige for at forbedre erhvervsklimaet.

I år svarer 71,2 % mod 58,9 % sidste år således, at de ønsker lempeligere administrative krav for at bedre erhvervsklimaet. Også når det gælder ønsket om lavere selskabsskat, er tallet steget fra 28,1 % i 2017 til 39,1 % i 2018. Knap så mange, 28,5 % (2018) mod 24,5 % (2017), angiver en lavere personskat som vigtig.

Der er en nedgang fra 17,9 % (2017) til 16,5 % (2018) i forhold til at ønske støtte til finansiering, hvilket nok hænger sammen med tre faktorer: At det generelt går stadigt bedre for virksomhederne, så lånebehovene er ikke så store som tidligere, at det er blevet nemmere at tale lån med bankerne, og også at vejene til at finde alternative finansieringsmuligheder efterhånden er blevet lettere.

Det udtalte ønske om at lempe kravene til administration bør interessere politikerne på Christiansborg. Ikke kun som en del af det kommende års valgkamp, men som et vedvarende langsigtet mål, der kan være med til at sikre SMV'ernes fortsatte vækst.

Er livet som indehaver af egen virksomhed blevet mere eller mindre attraktivt?

7,8%

Det er blevet markant mere attraktivt
Sidste år: 5,4%

76,9%

På ca. samme niveau som sidste år
Sidste år: 68,4%

10,7%

Det er blevet markant mindre attraktivt end sidste år
Sidste år: 10,8%

4,6%

Ved ikke
Sidste år: 15,4%

FOR MANGE AFGIFTSKRAV GØR OS MINDRE KONKURRENCEDYGTIGE

At så mange svarer, at de ønsker lempeligere administrative krav, er med stor sikkerhed også et resultat af, at virksomhederne har haft travlt med at få implementeret nye regler og rutiner i forbindelse med, at EU-Persondataforordningen skulle træde i kraft pr. 25. maj 2018.

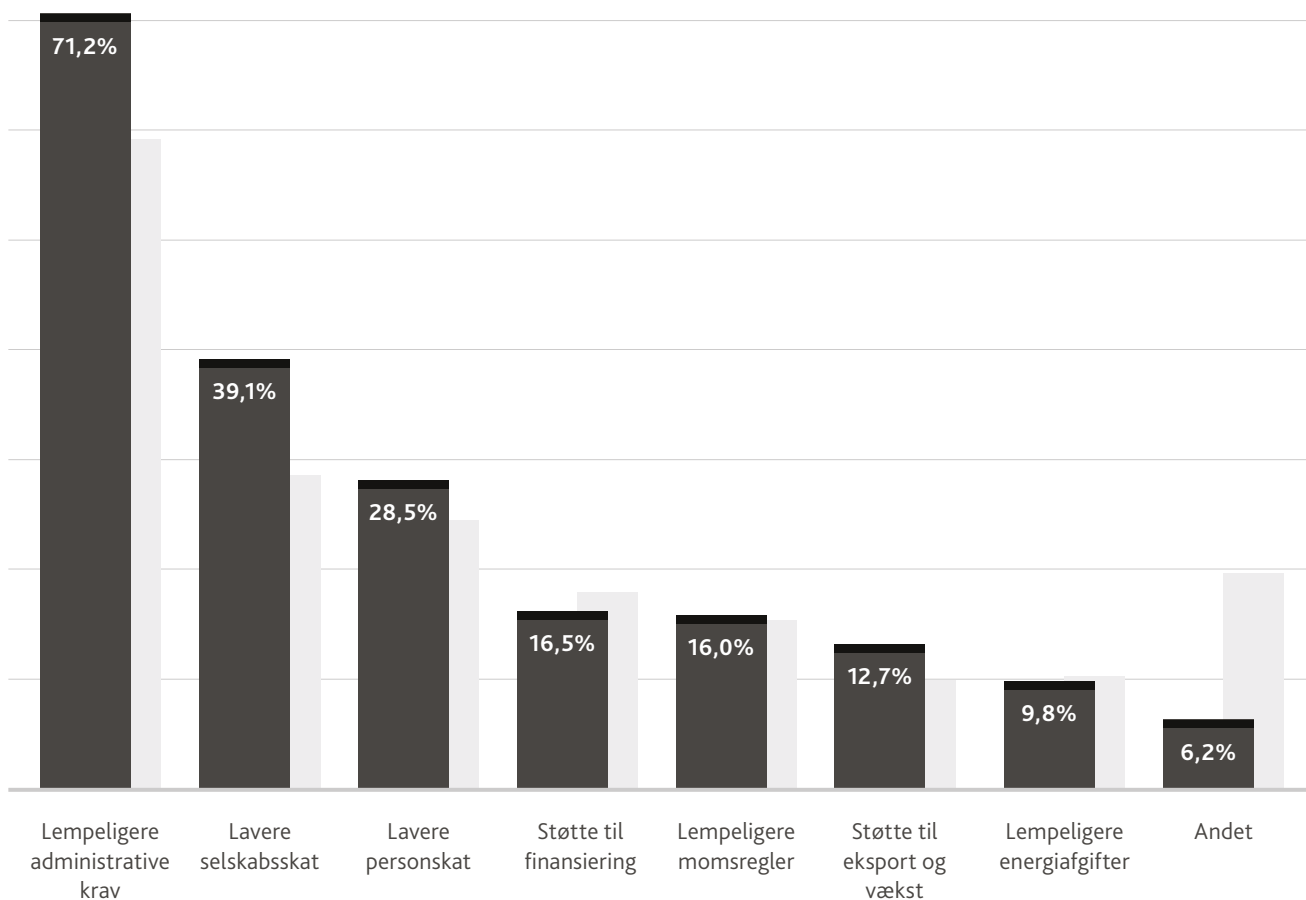
En af fritestbesvarelserne fra "Andet kategorien" nævner konkret udviklet administration som en hæmsko i konkurrencen med udenlandske aktører:

"For mange og for udviklede afgifts krav, inkl. moms, gør os mindre konkurrencedygtige end de udenlandske spillere på det danske marked i forhold til de danske forbrugere."

Det må være en lavthængende frugt for de politikere, som ønsker et driftigt land, at arbejde for at nedbringe mængden af administrative krav. Alt andet lige må det være langt billigere at mindske den administrative byrde end at sænke skatten.

Hvad mener du, er de to vigtigste faktorer for et bedre erhvervsklima for danske virksomheder?

Mulighed for op til 2 svar

Svar fra **SMV Barometret 2017**

Svar fra **SMV Barometret 2018**

TRE PÅ STRIBE?

De seneste to år har været rigtig gode for de mindre og mellemstore virksomheder. Ikke desto mindre er deres forventninger til udviklingen i indeværende år faktisk pænt høje. Derfor er det ikke svært at konkludere, at fremtiden – i alle tilfælde den nærmeste – tegner lys for rygraden i dansk erhvervsliv.

At udsigten er god, er imidlertid ingen garanti for, at det ender godt. SMV'erne lever ikke en beskyttet tilværelse, men påvirkes naturligvis af det, der sker på den store scene. De er afhængige af de store virksomheder og af udviklingen i både den danske og den internationale økonomi. Derfor ser de også med bekymring på det faktum, at den danske eksport af varer har været faldende flere måneder i træk ifølge Danmarks Statistik, og at der er risiko for handelskrige i den store verden.

Vi skal glæde os. Først og fremmest over SMV'ernes sunde økonomi, herunder det faktum, at kun ca. 15 % af dem har et aktuelt lånebehov. Men også – måske især – over, at de er langt mere ambitiøse end de fleste forestiller sig, hvilket illustreres af de mange, som ser positivt på muligheden for at vokse gennem opkøb eller fusioner.

Det er godt. Alle tal – og al erfaring – viser nemlig en tydelig sammenhæng mellem vækst og virksomhedernes størrelse. De administrative byrder fordobles ikke, når en virksomhed går fra fx 10 til 20 ansatte. Tværtimod kan en udvidelse i den størrelsesorden ofte være med til at frigøre ressourcer hos indehaverne, fordi den åbner øjnene for fordelene ved delegering og professionalisering.

På Christiansborg tales der meget om de store virksomheder, og om at vi skal have flere med over 1.000 ansatte. Det vil sikkert også være godt, men spørgsmålet er, om det ikke vil være endnu bedre, hvis vi får flere af de mindre virksomheder til at rykke en vægtsklasse op. Det tror vi.

SE MERE OG KONTAKT OS FOR YDERLIGERE VIDEN

www.bdo.dk/smvbarometret

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har ca. 74.000 medarbejdere i mere end 160 lande.

Denne publikation er skrevet i generelle vendinger og skal alene betragtes som generel vejledning. Publikationen dækker ikke specifikke situationer, og du bør ikke handle - eller undlade at handle - uden at have fået professionel rådgivning. Kontakt venligst BDO for at drøfte de specifikke problemstillinger. BDO, vores partnere og medarbejdere påtager os ikke ansvar for tab foranlediget af en handling, der er taget - eller ikke er taget - på baggrund af oplysningerne i denne publikation.

Copyright © BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

06-2018